

SZABADSZENTKIRÁLY

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Szabadszentkirály bemutatása	5
3. Örökségünk	7
4. Eltérő építészeti karakterek bemutatása	13
5. Építészeti útmutató, ajánlások	16
<i>Telepítés</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>	
<i>Magasság</i>	
<i>Tetőforma</i>	
<i>Színek</i>	
<i>Kerítés</i>	
<i>Kertészeti útmutató</i>	
<i>Tornácok</i>	
<i>Anyaghasználat</i>	
<i>Ajtók, ablakok, kapuk</i>	
<i>Járdák, burkolatok</i>	
<i>Homlokzatképzés</i>	
<i>Részletek</i>	
6. Mai példák	30
7. Utcák, terek	32
8. Hirdetések, reklámtáblák	33
9. Sajátos építmények, egyéb műszaki berendezések	34
10. Impresszum	35

Örökségeink megóvása nagy kihívást és egyben fontos küldetést jelent. A települések arculatát megvédeni szándékozó javaslataink nem a múltba tekintenek, hanem sokkal inkább az élhető, tudatosan fejlődő jövőbe.

A kerülendő építőanyagokat és kivitelezéseket is feltüntettük, hiszen ezek elhagyása is legalább olyan fontos. Képzelnék el, ha egy község minden lakóháza különbözne, s közöttük rossz esztétikai minőség is akadna, illetve a minőséget idegen építészeti divatok – mediterrán, alpesi, latin vagy éppen minimal artos formák – színesítenék. A falukép érdektelenné válna, s az örökség megtagadásával a falu lakosainak önérzete és köztudata sérülne, azaz elvesztené közösségi identitását.

Ezért is tartjuk kiemelten fontosnak örökségeink védelmét, a település megfelelő irányba történő fejlődésének elősegítését. Továbbá szeretnénk kiemelni, hogy a kézikönyv nem tekinthető lezárt dokumentumnak, hanem sokkal inkább egy folyamatosan bővülő, szemléletformáló kiadvány.

2

SZABADSZENTKIRÁLY BEMUTATÁSA

Szabadszentkirály Baranya megyében, a Szentlőrinci járásban található. A község sík területen fekszik, éghajlati, domborzati és talajadottságai a mezőgazdasági termelés szempontjából kedvezőek.

A megyén belüli elhelyezkedése alapján Pécestől 22 km-es távolságban, Szentlőrinctől 8 km-re fekszik. A közúton több irányból megközelíthető község szomszédos települései: Bicsérd, Pécsbagota, Velény és Gerde.

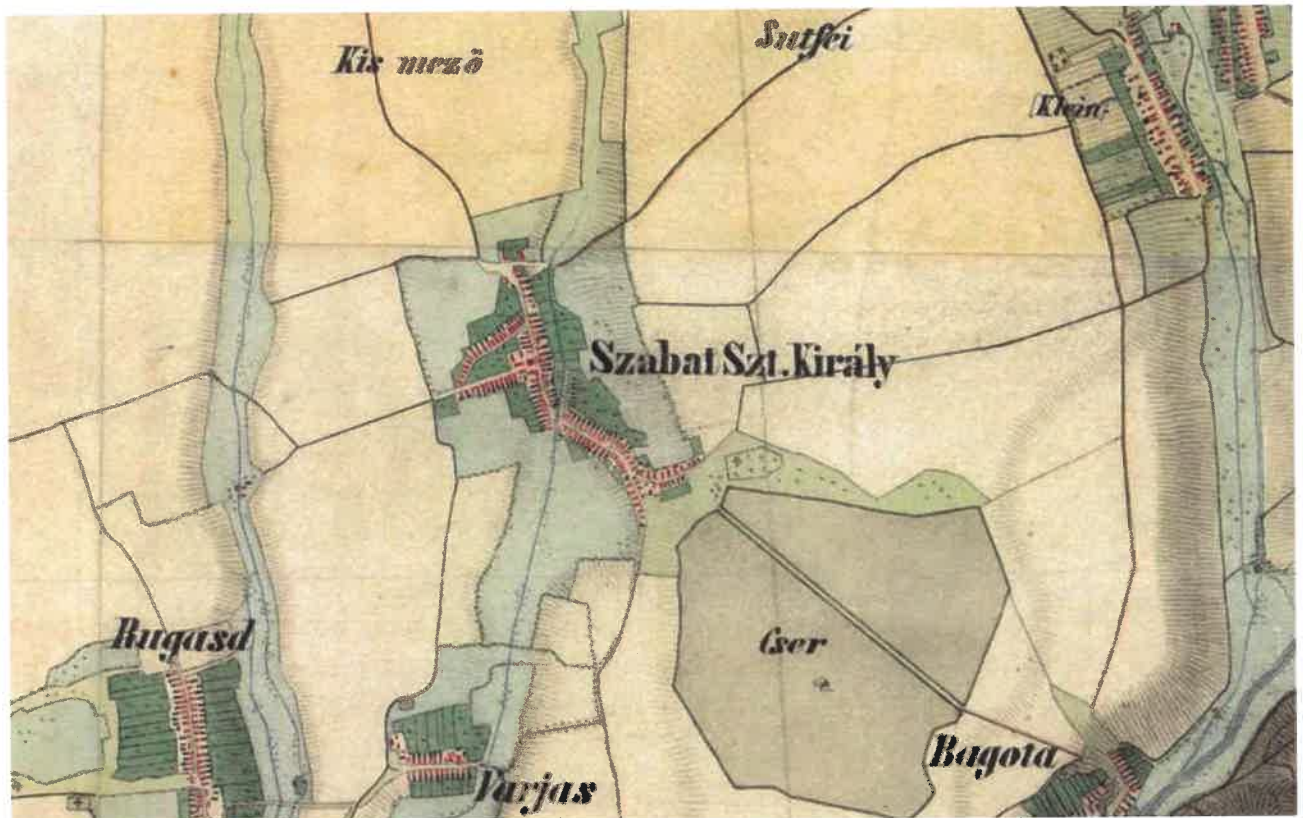
Szabadszentkirály történelmét tekintve igen nagy múlttal rendelkezik. A falu nevét először 1326-ban említette oklevél, amelyben Bart néven szerepelt. 1326-ban a pécsi káptalan kiküldöttjeként szereplő papját említik írások, majd 1332-1335 között *Bart. (sac.) de S. Rege* formában találjuk a település nevét.

A monda szerint az 1400-as évek elején Zsigmond király az ellene fellázadó nagyurak elől menekülve „Szentkirály” határán került üldözői elé. A falu patakjánál két asszony ruhát mosott. Ők rejtették el a mosóteknő alá a menekülő királyt, aki később a községnek nemesi városi rangot adományozott.

Az írásos emlékek szerint Szabadszentkirályon az 1542-es évektől működött önálló plébánia. A templomot 1679-ben építették kőből, melyet Szent István tiszteletére szenteltek fel. Ezt később többször felújították és bővítették is. A település a török hódoltság idején is lakott területnek számított, nem úgy, mint sok más megyei falu, amelyek ekkor teljesen elnéptelenedtek.

Az első katonai felmérés (1763-1787)

A második katonai felmérés (1806-1869)

Az itt élők 1681-ben I. Lipót királytól új adománylevelet kaptak, amelyet Baranya vármegye 1697-ben megtartott közgyűlésén hirdettetett ki. Minthogy azonban az adománylevel neveket nem sorol fel, csak a szentkirályi nemeseket említi, a vármegye közgyűlése 1716-ban utasította őket, hogy a családok egyenként bizonyítsák be nemesi származásukat. Pártfogásért újból a királyhoz fordultak, annál is inkább, mert a káptalan kényszerítette őket a jobbágyi szolgáltatások teljesítésére.

III. Károly 1720-ban újból megerősítette Lipót adománylevelét és utasította a vármegyét, hogy minden erőszakkal szemben védelmezze meg a lakosokat. A közgyűlés erre bizottságot küldött ki, amely 1721-ben a helyszínen okmányok és tanúvallomások alapján megállapította 15 család nemességét, amelyet 1725-ben az általános nemesi vizsgálatok során újból elismertek.

A község neve az évszázadok során többször változott, a mai végleges formáját 1904-ben kapta. A XX. század elején Baranya vármegye Szentlőrinci járásához tartozott. Az 1910-es népszámláláskor 849 lakosa volt, melyből 833 magyar, ebből 836 római katolikus, 6 református, 6 izraelita volt.

A község az 1996-ban 16 taggal alapított „Szentkirályok” szövetségének az egyik alapító tagja. A szövetség azért jött létre, hogy a határon belül és kívül a Szent István nevéhez fűződő településeket összefogja, mind kulturálisan, mind gazdaságilag egymást támogassák, segítsék. Ezért minden évben egyszer, más-más helyszínen kerül megrendezésre a „Szentkirály” találkozó.

A település lakónépessége a 2015-ös adatok alapján 755 fő. A községben óvoda, illetve általános iskola is működik, amely nem csak a helyi gyermekek ellátását, hanem a társtelepüléseken élők nevelését is ellátja.

ÖRÖKSÉGÜNK

3

Baranya megye építészeti örökségét igen gazdagnak tekinthetjük, amelyet az itt élő nemzetiségek, illetve a történelmi események is nagyban formáltak.

A falvak szerkezetében még fellelhető az évszázadok alatt kialakult szokásrend, még a kisebb településeken is találunk templomot, valláshoz kötődő emlékműveket.

A falvakban, mint Szabadszentkirály esetében is örökségi szempontból kiemelkedők a hagyományos parasztházak. A népi építészetet évszázados fejlődés jellemezte. A XIX. században a különböző tájak eltérő karaktereket hoztak létre építészeti hagyományok tekintetében. Ennek oka, hogy az építészetben ekkor a helyi építőanyagra, mesteremberek munkáira támaszkodtak. A XX. században a területi különbségek csökkenése figyelhető meg, amelynek egyik oka a technológia, illetve a szállítás fejlődése.

A népi építészet viszont ekkor sem szakított a hagyományokkal.

Szabadszentkirályon több, napjainkig eredeti formáját megőrző régi lakóépület, intézmény és nagyméretű, téglalapítésű gazdasági épület őrzi a múlt századok értékeit.

Épített értékek

Szent István templom

A templom az utca kiteresedésében szabadon áll. Tornya és főbejárata keletre néz. 1849-ben épült, 1901-ben bővítették. Mellette található az 1992-ben készült II. világháborús emlékmű (24 név) és az 1956-os emlékfá.

Statikai vizsgálatot követően az építési hatóság veszélyessé nyilvánította az épületet, de nagyrészt adományokból a község és a Pécsi Egyházmegye felújította azt.

Király József plébános példaértékűnek tartja a Pécsi Egyházmegye, a községben élők, az elszármazottak, a környékbeli önkormányzatok, valamint egy helyi mezőgazdasági vállalkozás összefogását a templom felújítása érdekében.

Iskola

Az Ady Endre utca 2. szám alatt található az iskola épülete, amely jelenleg felújításra váró, 1996 óta műemléki védettségű épület. Hozzá kapcsolódva szintén található ex lege műemléki környezet.

Az épület központi eleme a timpanonszerűen kissé előugró kapuzat, amit két oszloppár támaszt alá. A homlokzat további részei szintén díszítettek, kazettás vakolatsávokkal, és minden ablak felett kisebb timpanonokkal.

Elhelyezése az utcával párhuzamos tetőgerinccel, az utcafronton történt. Jelenleg az épület homlokzata felújításra szorul, de a nyílászárók és a tetőszerkezet cseréje már megtörtént.

Védendő értékek

A településen több olyan lakóház, kerítés stb. található, amelyeken fellelhetők a térségre jellemző népi építészet jegyei, így ezen épületek, építészeti elemek megővéséről javasolt gondoskodni.

Petőfi Sándor utca 26.

Petőfi Sándor utca 47.

Ady Endre utca 11.

Zöldfa utca 25.

Zöldfa utca 13.

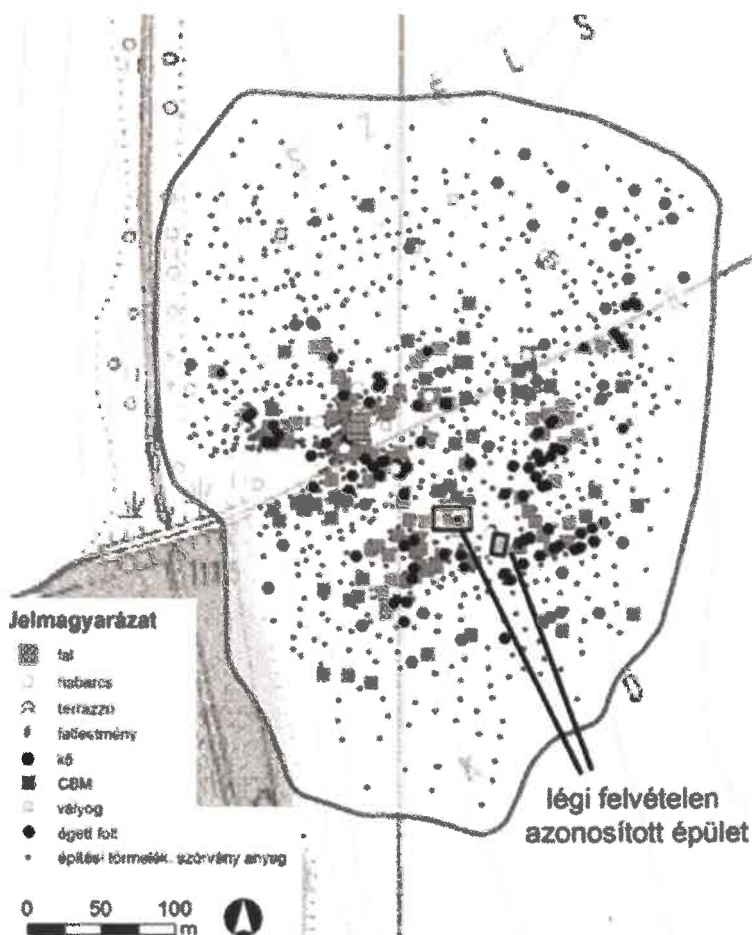
A Temető u. 19. és a Petőfi S. u. 18. szám alatti kerítések

Régészet

A Pécsi Tudományegyetem – Pécsi Légitrégészeti Téma szakmai referensének, Szabó Máténak, illetve a pécsi Történelmi Múzeumnak a kezdeményezéséből kis területű feltárássra került sor októberben Szabadszentkirályon, Pécs mellett. A Baranya megyei lelőhely az egykori késő római Valeria tartományközpont és a Sopianae (Pécs) vonzáskörzetében épült római kori villák sorába tartozik.

Közel harminc római lelőhelyet tart számon Baranyában villagazdaságként a kutatás, de ezek közül néhányban kisebb-nagyobb ásatás is folyt.

Szabadszentkirály falujának patak partjára emelt, de mára elbontott malmának építése során a római épületek építőanyagát újrahasznosították. A kutató csapatnak a levegőből eddig csupán 2009-ben és 2014-ben sikerült római maradványokat megfigyelni, összesen három épület halvány foltjait.

Természeti értékek

Szabadszentkirály község kiegyenlített felszínű domborzati adottságokkal rendelkezik, ebből következően jellegzetesen mezőgazdasági táj. A terület az ország egyik legmelegebb vidéke, a hőmérséklet ingadozása elhanyagolható.

A külterületet észak-dél irányban két vízfolyás választja ketté, változó vízhozammal. A vízfolyásokat, természeti értéket képviselő gyepfelületek, helyenként kisebb mocsarak kísérik. Erdőségek a település területén gyakorlatilag nincsenek.

A település közigazgatási területén nem található Natura 2000 természetvédelmi övezet, vagy ökológiai hálózat.

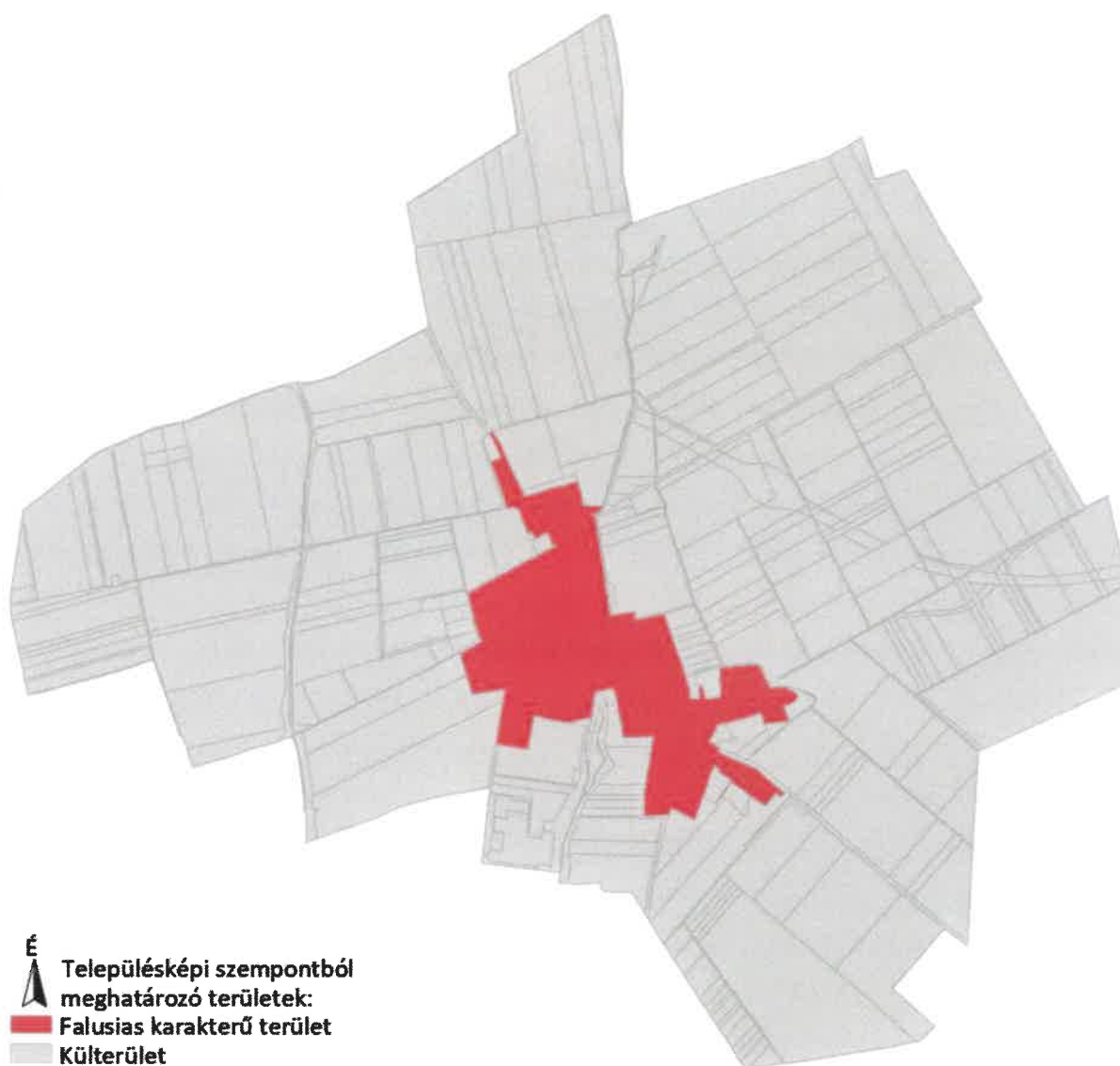

ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

Szabadszentkirály

A településen területfelhasználás szerint elválasztható egymástól a kül- és belterület, településszerkezeti szempontból a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek. A külterületek lefedik a beépítésre nem szánt területeket. A belterületen falusias karakterű beépítés jellemző. A település szívében a község középületei helyezkednek el.

Szabadszentkirály falusias karakterű belterülete

Szabadszentkirály központjában, főként a Petőfi Sándor utcán helyezkednek el a község középületei. Ezen a településrészen védelem alatt álló műemléki középület is megtalálható. A településen markánsan jelen van az „L” alaprajzú hajlított háztípus, mely főként a történeti főutca mentén fedezhető fel. Helyenként gazdag vakolatdíszítéssel rendelkezik, amely a századforduló polgári építészetét idézi.

A község jellegzetesen síkvidéki, többutcás falu. A szalagtelkes településen a fésűs beépítés a leginkább jellemző. A település parasztházai oldalhatárra épültek a hosszanti, keskeny telkeken. Általában hagyományos magastető épült. Leginkább a kontyvetős változatuk a jellemző, ugyanakkor a csonka kontyvető, illetve a nyeregtető jelenléte is megfigyelhető. A lakóházak az utcára egy nagyobb, vagy két kisebb ablakkal nyitnak. Díszítési minőségük mindig összhangban állt a tulajdonos anyagi helyzetével, ez ma is fontos szempont az állagmegóvás miatt. Héjazati anyagként leginkább a cserép az elterjedt, miután országos szinten a XX. századtól egyre inkább a háttérbe szorította a nád, illetve a zsúp használatát.

Szabadszentkirály külterülete

A község sík területen fekszik. Külterületén főként szántók, gyepek, és mezőgazdasági létesítmények találhatóak. Éghajlati, domborzati és talajadottságai a mezőgazdasági termelés szempontjából előnyösek. Természeti környezetének adottságaiból következően tájhasználata döntően a szántóföldi áruterelés. Gazdasági életében jelentős szerepet tölt be a Szabadszentkirályi Mezőgazdasági Zrt, Szentkirály Kft, és a kisgép-gyártáshoz kapcsolódó kis vállalkozások, illetve a lakóterülethez dél felől csatlakozó, külterületen fekvő, véderdősávval övezett állattartó telep, amely szervesen illeszkedik a mezőgazdasági tájba.

A településen található több ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi célra szánt terület. Ezek szépen rendezett állapotúak, viszont arculatuk kitűnik a falusias beépítésű településképből. Több helyen is láthatunk élénk homlokzati színű épületeket, vagy a megszokottól eltérő anyagból készült raktárépületeket.

Megjelenésükben néhol még hasonlítanak a tradicionális építészeti jegyekkel rendelkező falusi épületekhez nyeregtetejükkel és téglalap alaprajzikkal, viszont telepítésük, magasságuk, telekméretük különbözik Szabadszentkirály többi részétől. Ezért önálló építészeti karakterként szerepelnek.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK

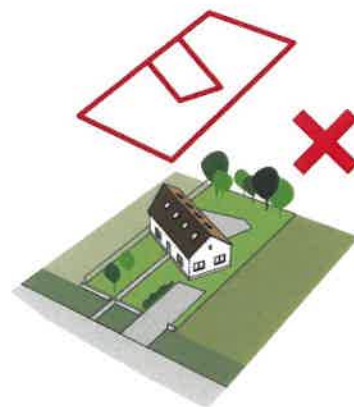
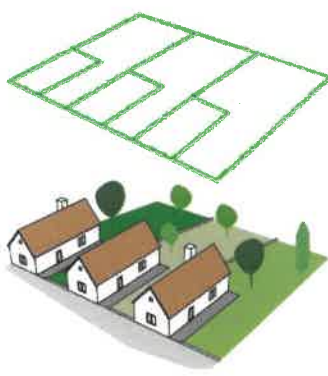
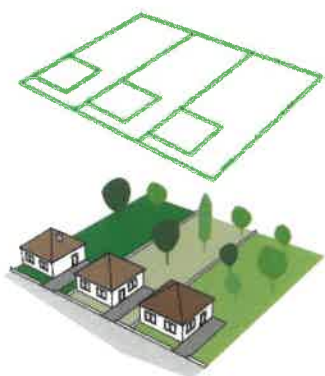
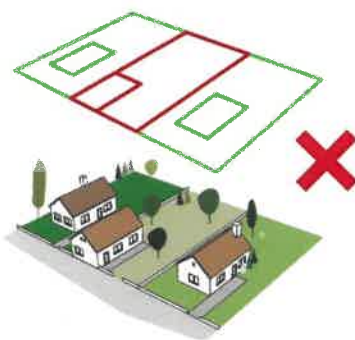
Ebben a fejezetben általános építészeti útmutatók és ajánlások olvashatóak, melyek érzékeltetni kívánják, hogy melyek a javasolt kialakítási lehetőségek, valamint mely általános hibák kerülendők új épületek építése esetén és meglévő házak felújítása során.

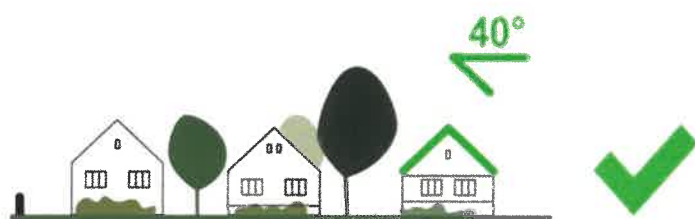

TELEPÍTÉS

Szabadszentkirályon az oldalhatáron álló beépítés jellemző. A hagyományos épületek hossz tengelye nagyrészt az utcára merőleges, de a település központjában több olyan épületet találunk, amelynek a hossz tengelye az utcával párhuzamos. Az új épületeket indokolatlanul elforgatni a kialakult tengelytől nem javasolt.

A lakóházak vagy utcafronton kerültek kialakításra, vagy előkertes beépítéssel. Az utcában kialakult építési vonaltól nem javasolt hátrahúzni vagy előrébb húzni az újonnan épülő házakat. Új épület elhelyezésekor javasolt a szomszédos épületekhez igazodni. Az egy vonalban álló házak alkotnak harmonikus utcaképet.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A település területén a családi házak tetőhajlásszöge hasonló.

A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint a környezetükben lévőké. A túl magas, illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a település utcaképebe.

MAGASSÁG

Törekedni kell arra, hogy egy utcában hasonló magasságú épületek kerüljenek elhelyezésre.

A meglévő épületek közé ékelődő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetükben lévőké. A túl magas házak nem illeszkednek a falu utcaképebe. A sematikus ábrákon és a fényképen a településen javasolt épületmagasság illeszkedése látható.

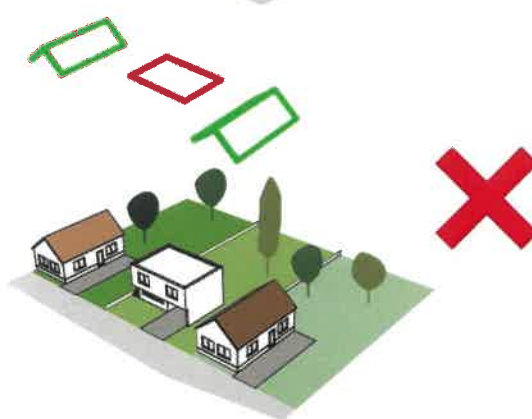
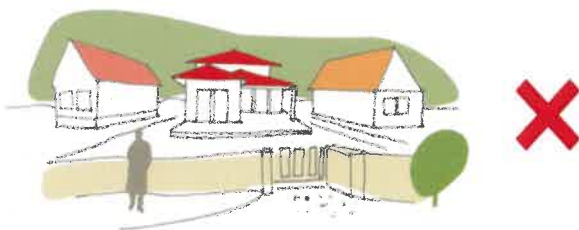
TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák igen változatosak főként nyereg-, konty-, ritkábban sátoztetők.

Új ház tervezésénél a szomszédok figyelembevételével kell illeszkedni a környezethez.

A nyeregtetős házakból álló utcaképbe nem kerülhet tördelt, összetett tetőformájú vagy lapostetős épület.

A hazai gyökerek nélküli, „mediterrán” stílusú házak tervezése kifejezetten nem ajánlott a településen.

A sematikus ábrákon példák láthatók a településképbe illeszkedő és nem passzoló tetőformájú épületekhez.

Példa a nem javasolt homlokzatszínezésre. A képen is látható, hogy nagyon eltérő, nem illeszkedik a környezetébe.

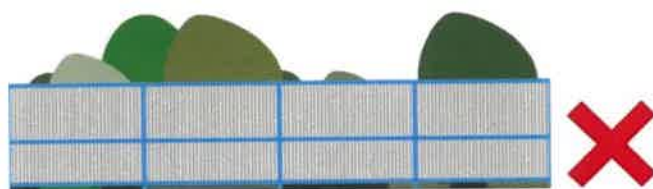
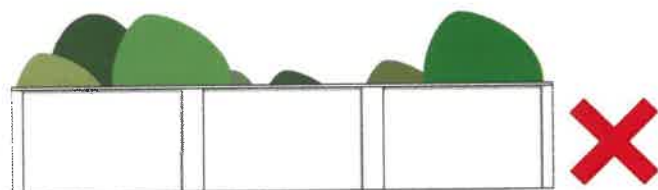
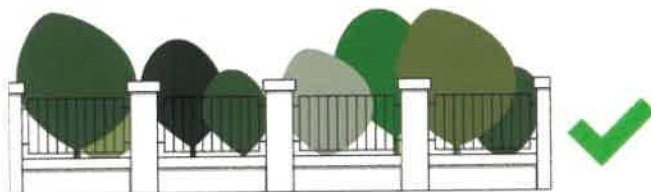
SZÍNEK

A településen a fehér vagy világos „földszínek” a jellemzők. A természetes anyag- és színhasználattal egységes településkép jön létre. Az eltérő, kirívó színű épületek nem illeszkednek a meglévő házakhoz, így kialakításuk kerülendő.

Nem elfogadhatóak a rikító fémlemezfedések vagy burkolatok sem.

Példa megfelelő színhasználatra. Javasolt a világos pasztellszínek használata, sötét színű faablakokkal.

KERÍTÉS

A településen az áttört kerítések a jellemzők. Általában fa vagy fém anyagú, a régebbiek lábazat és oszlop nélküli kialakításúak. Később alacsony, tömör lábazattal, vakolt téglá oszlopokkal kialakított kerítések készültek.

A kezeletlen felületű, betonelemes, tömör kerítés kerülendő.

A kerítések színhasználatánál törekedni kell a ház színével harmonizáló színek használatára, fakerítésnél a barna árnyalatai javasoltak.

A teljesen áttört, drótfonatos kerítést az utcáfronton próbáljuk kerülni.

Ajánlott áttört és tömör kerítések láthatók az itt szereplő képeken. Az áttört kerítések lábazattal vagy oszlopokkal is megvalósíthatók.

KERTÉSZETI ÚTMUTATÓ

A növényalkalmazást befolyásolja a régióra jellemző eredeti vegetáció, mely itt a cseres-kocsánytalan tölgyes társulás, illetve helyenként a gyertyános kocsánytalan tölgyes, tehát ezek állományalkotó fajai közül érdemes válogatni. Jól alkalmazhatók a névadó fajok, a csertölgy és a kocsánytalan tölgy főként parkokban méretükből adódóan, míg az elegyfajok fajtái alkalmasak kiskertekbe is.

Ilyen például a korai juhar (*Acer platanoides*), melynek előnye, hogy igénytelen, ellenálló és számos közkedvelt fajtája ismeretes. Akár utcafásításra is alkalmas a gömb koronájú 'Globosum', de népszerű a keskeny koronát nevelő 'Fairview' és az oszlopos 'Columnare' is. Nagytermetű fajtái – úgy mint a 'Crimson King', 'Fassen's Black', 'Emerald Queen' és 'Cleveland' – pedig kiválóak parkfának.

Juharok közül még a mezei juhar gömb koronájú 'Nanum', valamint 'Elsrijk' és 'Red Shine' fajtái is bátran javasolhatók, hiszen jó alkalmazkodóképességűek, akár utcasorfának is használhatók, sőt még sövény is nevelhető belőlük. Utóbbinak ráadásul különlegessége, hogy levelei kihajtáskor vörös színűek. Kőrisek közül a virágos kőris is választható közterületre és kertekbe egyaránt, fajtái közül egyik legnépszerűbb a gömb koronájú 'Mecsek', melyet utcafásításra gyakorta alkalmaznak.

A társulás szerves részét képezik a galagonyák is, melyek közül a kétbibés galagonya '*Paul's Scarlet*' fajtája említendő meg gyönyörű, kárminpiros virágzatával. Kismértékben ugyan, de megjelennek a kistájon a hársfélék és a közönséges gyertyán is.

A hársak között számos népszerű, jó alkalmazkodóképességű, kompakt fajtát ismerünk, mint például a *Tilia cordata* '*Greenspire*' vagy éppen a *Tilia tomentosa* '*Teri*' és a '*Zentai Ezüst*'. A gyertyánt pedig elsősorban sövényként alkalmazza a kertépítészet, gyorsan nő, a metszést jól tűri és kedvező tulajdonságai közé tartozik még, hogy elszáradt leveleit nem hullajtja le, télen is takar velük.

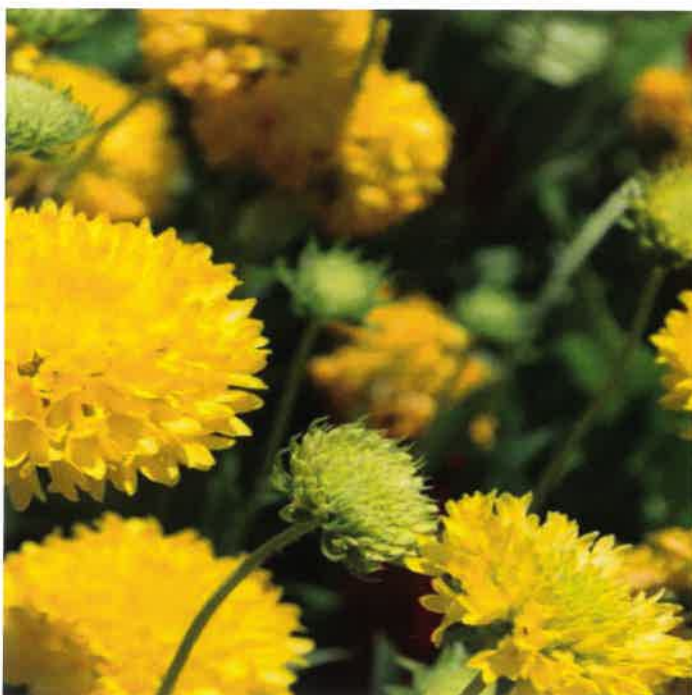
Cserjefélék tekintetében javasolható a sövénynek alkalmas közönséges fagyal, mely ellenálló, metszéssel jól alakítható. Bátran telepíthetjük a közönséges mogyoró alapfaját, illetve fajtáit is, melyek igazán különlegesek. A '*Fuscorubra*' például bordó színével, a '*Contorta*' pedig különleges habitusával díszít.

Jó választásnak bizonyulnak a különböző somok is, fő díszítőértéküket színes vesszőik adják, melyek a téli kertek különlegességei. Közülük a veresgyűrű som '*Midwinter Fire*' és '*Winter Beauty*' fajtái javasolhatók, illetve a húsos som is megemlítendő, melynek termései nem csak díszítőértéket képviselnek a kertben, hanem fogyaszthatóak, ízletesek is.

Fajtái közül a 'Jolico', az 'Őszi Tűz' és a 'Kazanlak' népszerűek. A gyümölcsféléknek ezen felül is helyük van a kertekben, a szőlőtermesztés kifejezetten jellemző a térségre, de alma, dió, körte is bátran termesztendő.

Az előkertekbe bátran ültethetők virágágyai rózsák, illetve különböző évelők pl. pompás kúpvirág, őszi rózsák, valamint egynyáriak is, mint például a kokárdavirág vagy a borzas kúpvirág gyönyörű magyar nemesítésű fajtái, melyek színpompás látványt nyújtanak.

TORNÁCOK

A magyar népi építészet jellegzetes eleme az oszlopos tornác. A tornác épülethez viszonyított elhelyezkedése tájegységenként, illetve a tulajdonos vagyoni helyzete függvényében is változó volt.

A településen egyre kevésbé találkozhatunk a népi építészet ezen elemével. Ahol még látható, ott az oldaltornác jellemzően mellvéddel készült. A tornác oszlopainak, mellvédjeinek anyaga többnyire vakolt téglá, de lehet faoszlopos megoldás is. Később sokszor beüvegezték, beépítették a tornácokat. A településen a vakolt téglaoszlopos megoldás a jellemző, díszített oszlopfővel és boltíves kialakítással, de erre is kevés példát találni.

ANYAGHASZNÁLAT

Javasolt tetőfedés a településen: kerámia cserép.

Kerülendő a településképi és egészségi szempontból is káros hullámpala. Kerüljük ugyanazon tetőfelületen különböző fedési anyag használatát. A képek nem a településen készültek.

AJTÓK, ABLAKOK, KAPUK

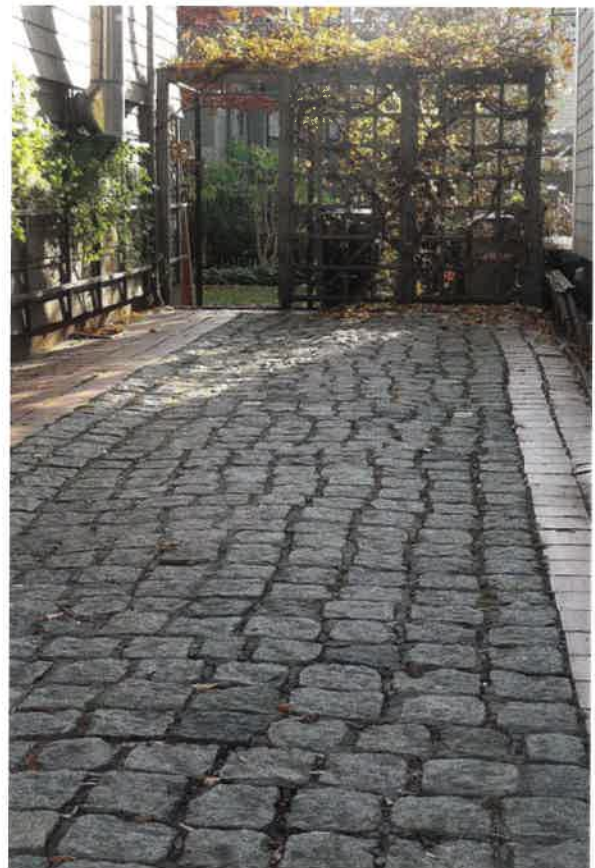
A településen az áttört kerítések javasoltak, ezek készülhetnek fából, illetve fémből egyaránt. Gondos kialakításuk fontos, mert ezek a szerkezetek biztosítják a kapcsolatot az utca és az udvar között. Javasolt a megfelelő arányrendszerű faablakok beépítése a hagyományos parasztházakon, osztott üvegezésű kivitelben.

JÁRDÁK, BURKOLATOK

A beton, aszfalt burkolat helyett javasolt természetes anyagú burkolatkialakítás. Anyaga lehet természetes kő, bazalt.

HOMLOKZATKÉPZÉS

A település épületeinek utcai homlokzatai változók, lehetnek nyeregtetős, vagy kontytetős kialakításúak. A népies stílusra jellemző, hogy az oromfalak füstlyukakkal és néhol díszítőpárkánnyal ellátottak. Minden esetben javasolt a hagyományos szín- és formavilág lekövetése új épület építése és meglévő épület felújítása során.

Szabadszentkirály központja felé haladva található olyan épületek (javarészt középületek), melyek különleges homlokzatzsítéssel készültek. Felújítás alkalmával ezeket fontos megőrizni.

RÉSZLETEK

Az építészeti részletek szép formálása a népi építészet jellegzetessége volt. A mai épületek formálásánál is fontos egy-egy kémény, zsalugáter, homlokzati részlet kimunkálása úgy, hogy az az épület egészével összhangban legyen.

Az épület mellett az udvarban, utcán lévő tárgyak, építmények is hozzájárulnak az összkép egységéhez.

A középületek részletképzése is kiemeli a település rejtett értékeit.

MAI PÉLDÁK

Hagyományos parasztház felújításoknál törekedjünk arra, hogy az épület megőrizze az eredeti karakterét, stílusjegyeit. Az utcai homlokzaton lévő két kis, osztott faablakot ne cseréljük nagyobbra, ne helyezünk elé külső tokos, műanyag redőnyt. Betekintés elleni védelemnek inkább zsalutábla vagy zsalugáter kialakítása javasolt.

Esetleges energiahatékonysági korszerűsítés esetén a fehér színű nyílászárók helyett célszerű barnás árnyalatú, fa szerkezetek beépítése.

A hagyományalapú fejlesztés ott kifejezetten ajánlott, ahol még a településkép őrzi egykori arculatát. A hagyományokat tisztelő felújítások szép példákat eredményezhetnek.

A képeken látható a szabadszentkirályi óvoda épülete, mely szépen ötvözi a népies stílusjegyeket a jelenkor építészetiével. Követendő a nyeregtető használata, a hagyományos cserépfedés, valamint a világos színnel vakolt homlokzat, téglá, kő és fa épületkiegészítő elemekkel. Fontos a megfelelő arányrendszerrel kialakított nyílászáró kiosztás is, mely elegendő természetes fény bejutását engedi az épületbe.

Az alábbi képeken bemutatott példák nem a településen készültek, de jól szemléltetik az ajánlott karakterelemeket. A jobb felső képen egy felújított parasztház látható. A hagyományos stíluselemek: a tornác, az oromfal, a hosszúkás ablakok megőrzése, eredeti állapotában való felújítása mindig jó megoldás, hiszen a jellegzetes magyar népi lakóházépítés mintája, egyedi értéket képvisel.

Az alsó két képen az óvodához hasonló további szép példák láthatók új épület építésére, hagyományos falusias környezetben. Megfigyelhető, hogy a hagyományos arányrendszert használták a tervezéskor. Ez az épület szélességében, a párkány és a tetőgerinc magasságában mutatkozik meg. Az oromfalas kialakítás, valamint a nyílászárók arányrendszere és az anyaghasználat is ezt erősíti. A természetes anyagokat, a fát, követ díszítőelemként is alkalmazhatjuk. Javasolt a fehér vagy világos pasztell vakolat, mellyel a sötét fa anyag kellemes kontrasztot alkot. Emellett egy kiselemes tetőfedő anyag is jól kiegészíti a kompozíciót.

UTCÁK, TEREK

A település közterei rendezetnek mondhatók. Közterületei, történetileg kialakult utcái viszonylag szélesek. A házak többnyire előkerttel (de található utcafronti beépítés is) csatlakoznak az utcához, ahol az út mellett szintén zöldfelület található.

A település gondozott előkertjei a településkép meghatározói.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

A településközponti részeken a színes fényreklám helyett a hagyományos cégérek elhelyezése javasolt.

A színes, nagyméretű molinók, kerülendők.
A kép nem a településen készült.

A temetőben lévő régi kőkeresztek, gondozásra javasoltak.
A kép nem a településen készült.

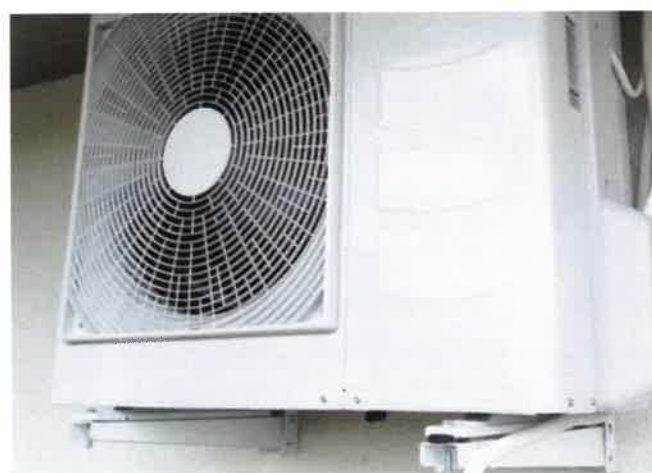

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK, EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

9

Parabola antenna, klímaberendezés és más műszaki berendezések elhelyezése a főhomlokzaton kerülendő.

A képen példa látható antenna álcázására. Ma már fenyőfára hasonlító kialakítás is lehetséges, így a településkép nem sérül, beleolvad a környezetébe és nem okoz zavaró látványt.

IMPRESSZUM

SZABADSZENTKIRÁLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HONLAP CÍM: www.szabadszentkiraly.hu

E-MAIL CÍM: szabadszentkiraly.kj@t-online.hu

CÍM: 7951 Szabadszentkirály, Petőfi Sándor utca 90.

TELEFON: 73/ 472 242

POLGÁRMESTER: Almás Roland

FŐÉPÍTÉS: Farkas István

FŐÉPÍTÉS E-MAIL CÍME: szabadszentkiraly@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Kovács Krisztián

SZÖVEG: Bodnár Emőke, Bujáki Bence, Dinnyés Magdolna, Kovács Krisztián, Kőrösi Emese Edit

FOTÓ: Farkas István, Sárdi A. Zoltán

ÁBRÁK: Lechner Nonprofit Kft.

GRAFIKAI TERVEZÉS: Bodnár Emőke, Bujáki Bence, Kovács Krisztián, Kőrösi Emese Edit

Szabadszentkirály, 2018. január 15.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!

Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordozókkal kapcsolatos témakörökben szereplő javaslatok között máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, amely a település arculatát, karakterét pozitív irányban módosíthatja.

A kézikönyvben kerülendő példaként csatolt fényképek nem a településen szereplő részleteket mutatnak!

Felhasznált külső források:

http://oroksefigyelo.blog.hu/2015/01/27/a_nem_rombolo_regeszet_arca